

2019-11-08

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

läsåret 2019/2020

Förskolan Näckrosen

2019-11-08

Inledning

Vi har valt att ha en gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling som vi kallar *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*. Barnkonventionen (FN, 1989) Skollag (2010:800), förskolans läroplan (Lpfö18) och Diskrimineringslag (2008:567) reglerar arbetet i denna plan.

Övergripande mål i kommunen

Vision: *Barn och unga i Gullspångs kommun påverkar sina liv och bidrar till en hållbar värld.*

Deklaration: *I Gullspångs kommun utvecklar alla en god självkänsla och ett gott självförtroende.*

Definitioner av begrepp:

6 kap. 3§ Skollagen (2010:800) beskriver att **kränkande behandling** är ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

En förenklad beskrivning av **diskriminering** enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Diskriminering utgörs av följande diskrimineringsgrunder:

- Kön
- Könsidentitet eller könsöverskridande uttryck
- Sexuell läggning
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Ålder

Barn kan inte enligt lagens mening diskriminera varandra då man behöver vara i en maktposition till den man diskriminerar men barn kan trakassera varandra om det har en koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Personal, förskolechef, huvudman eller vårdnadshavare kan diskriminera barn.

Exempel:

2019-11-08

Trakasserier

*Ett barn blir retad av sina kamrater för att hens familj har en annan etnisk tillhörighet
En pojke blir ofta retad av sina kamrater för att han tycker om att leka med dockor tillsammans med flickor*

Diskriminering

*En pedagog hindrar ett barn från att delta i en lek för att hen är för liten
Ledningen tar inte hänsyn till att barn önskar specialkost p g a sin religion*

Kränkning

*Ett barn blir ofta hånad av sina kamrater.
En vårdnadshavare uttrycker sig ofta nedsättande om ett barns vårdnadshavares sexuella läggning*

Man ska dock inte förväxla kränkningar med vägledande tillrättavisningar som har till syfte att skapa en positiv och god miljö för barnen.

Planen gäller:

1 november 2019 – 31 oktober 2020

Ansvariga för planen

Alla medarbetare på förskolan Näckrosen

Barnens delaktighet

Det sker genom samtal i olika situationer både enskilt och i grupp, genom barnintervjuer och reflektioner tillsammans utifrån pedagogiska dokumentationer. Eftersom vi arbetar mycket med barns reella inflytande så har de stor delaktighet i arbetet genom att på olika sätt uttrycka sina åsikter och tankar.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vid inskolning, föräldramöten, utvecklingssamtal, föräldraråd samt övriga föräldrasamverkanstillfällen.

Personalens delaktighet

Samtlig personal upprättar och utvärderar planen tillsammans.

Förankring av planen

Kommunens hemsida www.gullspang.se

Föräldrar förankring vid föräldramöten, inskolning och vid utvecklingssamtal.

Personal förankring genom medverkan

Barn förankring genom samtal i t ex samling

Mål för läsåret 2018/19

- **Alla barn ska känna sig trygga i förskolan**
- **Trygga överskolningar mellan avdelningar**
- **Föräldraenkät om föräldrarnas uppfattning av förskolans arbete**

Utvärdering av föregående års plan

Förra årets plan har omarbetats och reviderats för att säkerställa att den följer styrdokument och lagar som reglerar arbetet: Lpfö18, Skollagen (2010:800), Diskrimineringslagen (2008:567) En kompetensutvecklingsinsats har gjorts i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling som erbjudits till all personal genom föreläsning samt kollegialt lärande.

Då kartläggningsarbetet inte beskrivs i föregående plan så har det arbetet planerats på ett annat sätt och kartläggning ska göras utifrån ett utvecklingsområde som behöver lyftas. Utifrån resultatet kan det förebyggande arbetet planeras. Även det främjande arbetet behöver beskrivas tydligare men framför allt ska det vara ett arbete som pågår i allt arbete i förskolan hela tiden.

Föräldraenkäten har omarbetats för att fokusera mer på förskolans uppdrag och för att försöka få en uppfattning om hur vårdnadshavare ser på barnens trygghet, delaktighet och lärande. Enkäten har även översättas till arabiska då vi har många vårdnadshavare med arabiska som modersmål för att få in fler svar.

Rutiner för arbetet med inskolningar har gjorts men de behöver fortfarande utvecklas och även se över rutiner för överskolning mellan avdelningar för att skapa ökad trygghet.

Arbetet med att öka förståelsen kring samsyn av förskolans uppdrag har lett till ett förändrat förhållningssätt som lett till att personalen skapat bättre rutiner för att öka trygghet, delaktighet och inflytande bland barnen. Det är dock ett arbete som ständigt behöver hållas levande och utvecklas. Vi har också sett i förskolans kvalitetsarbete att vi behöver utveckla arbetet med jämställdhet.

Kommande kartläggning bör bl a handla om pedagogernas bemötande av flickor resp pojkar för att se om man gör någon skillnad utifrån könstillhörighet.

Främjande arbete

Det främjande värdegrundsarbetet är ett ständigt pågående arbete som sker hela tiden i alla förskolans aktiviteter utan någon förekommen anledning. Arbetet sker genom att utveckla barnens vänskapsrelationer, man arbetar med olika slags värdegrundsmaterial, aktivt jämställdhetsarbete, motverka normer och normsystem som riskerar att diskriminera och kränka barnen. Pedagoger i förskolan arbetar med detta i undervisningssituationer, samlingar, lärande samtal och det sker även genom att stötta och närvara i leken och samspelet bland barnen.

Målformulering 2019/2020 i det främjande arbetet

Barnen ska få förutsättningar för att utveckla...

- **respekt och förståelse för alla människors lika värde samt**
- **förmågan att vilja hjälpa varandra och leva sig in i andras situation samt**
- **utveckla sin identitet och känna trygghet i den**

Insatser

- Avdelningarna arbetar med olika värdegrundsmaterial som t ex Babblarna, Bamses kompismaterial, Vännerna i Kungaskogen, Kompisböcker med 10 olika teman, Känslkort med olika känslöövningar, Stop-handen
- Närvarande pedagoger
- Samarbetsövningar samt samhörighetslekar
- Lärande samtal med barn och pedagoger
- Sagor, sånger och lekar/aktiviteter som främjar allas lika värde, dramatiseringar om det som händer/har hänt i leken
- Uppmuntra goda beteenden
- Gemensamt förhållningssätt hos pedagoger
- Pedagogiska reflektioner
- Normkritiska aktiviteter och samtal för att motverka t ex könsnormer

Det främjande arbetet pågår under hela läsåret och alla i arbetslaget är ansvariga tillsammans med rektor och specialpedagog. Arbetet följs upp genom avdelningsplaneringar och utvärderas vid rapportering till kvalitetsrapport.

2019-11-08

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som kan finnas i verksamheten. Kartläggning är en metod för att ta reda på vad förskolan behöver göra för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och för att främja barns rättigheter och möjligheter. Resultatet av kartläggningen kränkande behandling.

Kartläggning

Område att undersöka:

Jämställdhet. Lpfö18 skriver att *arbetslaget ska arbeta med jämställdhet medvetet och aktivt.*

Trakasserier och kränkande behandling

Under oktober månad har alla arbetslag observerat och kartlagt respektive avdelnings pedagogiska arbete för att upptäcka risker och det har skett genom observationer, dokumentationer, filma verksamheten, samtal med barnen och i arbetslagen. Man har tittat på hur personalen bemöter flickor resp pojkar, barns delaktighet och inflytande, situationer som kan uppfattas som kränkande eller diskriminerande. Situationer som observerats och kartlagts är samlingar, måltider, på/avklädning i hallen, gemensamma lekrum, tvättrum/toalett och situationer där köer och väntan uppstår.

Resultat och analys av kartläggning

I kartlägningsarbetet har man observerat att det lätt kan uppstå konflikter och kränkningar vid situationer där köer och väntan bildas som t ex kö till toaletter samt att en del upplever att inte få sitta ifred. Även i leken i rum där vuxna inte finns närvarande uppstår lätt konflikter. När man gjort trygghetsvandringar har man uppmärksammat att det finns otrygga platser på förskolan där barn kan bli utsatta och där konflikter kan uppstå som inte annars uppmärksammas i den synliga fria leken t ex bakom förråd utomhus samt att dörren till förrådet behöver få en hasp för att förhindra att inget barn ska råka bli instängt.

En del arbetslag har observerat att man inte alla gånger respekterar barnen genom att tillfråga dem vid olika tillfällen t ex i förskolans dokumentationsarbete om man får fota eller filma deras lekar och det de skapat. Det kan även handla om att lägga på mat utan att fråga barnen och att "tvinga barnen att äta upp", byta blöja, snyta näsa utan att först uppmärksamma det. Här handlar det ofta om att man utför aktiviteter oreflekterat och kanske för att man alltid gjort på ett visst

2019-11-08

sätt och det har fungerat tidigare vilket även kan leda till att kränka barnen vid stressade situationer. Att filma, observera och kartlägga den vuxnes agerande är bra metoder för att upptäcka det som behöver åtgärdas för att kunna arbeta utifrån läroplanens intentioner och är nu aktuellt när Barnkonventionen träder i kraft och blir lag 2020.

I pedagogers bemötande av flickor resp pojkar har man inte kunnat se några direkta brister, man anser sig bemöta alla som barn, inte som pojkar eller flickor. Pedagogerna är inte vana att arbeta med jämställdhetsuppdraget på djupet och arbetet behöver fortsätta för att reflektera kring olika synsätt och sträva efter att få en gemensam syn samt ett ifrågasättande kring fastställda normer. Förskolan behöver lyfta jämställdhetsarbetet och synliggöra fastställda normer och först då kan man få fatt i hur man verkligen agerar. Arbetet handlar inte om att komma med pekpinningar utan det handlar om ifrågasätta normerna och förändra förhållningssätt så att barnen ges rätt till de förutsättningar som de har rätt till.

I det systematiska kvalitetsarbetet upptäcktes brister som avsaknaden av rutiner för inskolningar samt överskolningar till annan avdelning. När tydliga rutiner uteblir kan det lätt kännas otryggt för barnen vid dessa nya situationer och även pedagoger kan uppleva osäkerhet på förväntningar och osäkerhet på sitt agerande.

Målformulering 2019/2020 i det förebyggande arbetet

Barnen ska ges förutsättningar att utveckla...

- **respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna**
- **sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet**
- **förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar**

Insatser

- Ge barnen reellt inflytande som att ge och fördela talutrymme samt att ge förutsättningar att få vara med att påverka arbetssätt och innehåll i utbildningen
- Uppmärksamma gott beteende och bemöta barnen respektfullt
- Lärande samtal och aktivt värdegrundsarbete genom rollspel och dramatisering

2019-11-08

- Skapa rutiner för inskolning samt överskolning samt andra aktiviteter/situationer som behöver utvecklas för att öka trygghet och att motverka diskriminering eller kränkande behandling
- Trivselenkät för äldre barn
- Tillgänglig och tydlig lärmiljö
- Arbeta mer med normkritisk litteratur samt ha ett normkritiskt förhållningssätt som ett naturligt inslag i undervisning och i övriga aktiviteter
- Arbeta vidare med förskolans samsyn kring frågor som normer, barns inflytande, barnsyn samt lågaffektivt förhållningssätt

Rutiner för att upptäcka diskriminering och kränkningar

Rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering och kränkande behandling

- Genom ett förhållningssätt, där samspelet lyhört observeras, såväl mellan barn som mellan barn och vuxna
- Personalen ska finnas nära barnen och ha uppsikt över förskolans alla rum
- Genom dagliga samtal med vårdnadshavare om hur barnet mår.
- Genom samtal med barnen
- Genom det främjande arbetet samtala och reflektera om de vuxnas ansvar och skyldigheter

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Personal på respektive avdelning på förskolan Lysmasken
Specialpedagog Eva Nilsson
Rektor Eeva Barth

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

- Omedelbart ingripande
- Samtal om det inträffade med berörda barn
- Informera berörda föräldrar
- Dokumentation och anmälan görs i Draftit
- Rektor informeras
- Rektor anmäler till huvudman
- Rektor utreder och vidtar åtgärder utifrån det enskilda ärendet

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av vuxna

- Närmaste vuxne ingriper/agerar omedelbart i det som pågår

2019-11-08

- Vårdnadshavare informeras
- Dokumentation och anmäla görs i Draftit
- Rektor informeras
- Rektor anmäler till huvudman
- Rektor samtal med den vuxne.
- Rektor utreder och vidtar åtgärder utifrån det enskilda ärendet

Åtgärder

- Återuppta samtalen med barnen om hur vi är mot varandra och hur man är den bra kompis.
- Enskilda samtal med berörda barn och vuxna
- Samtal i arbetslaget om diskriminering och kränkande behandling
- Samtal och reflektion i arbetslaget om barnsyn och förskolans värdegrundsuppdrag

Rutiner för uppföljning

Arbetslaget följer upp varje månad för att utvärdera och åtgärda kränkningar som skett genom att gå igenom händelser och dokumentationer.

Rutiner för dokumentation

- Ansvarig vuxen dokumenterar det som hänt i Draftit.

Ansvarsförhållande

Alla som arbetar på förskolan Lysmasken är ansvariga i detta arbete

Uppföljning och utvärdering

Uppföljningar görs regelbundet i det systematiska kvalitetsarbetet och utvärderingen görs i september inför upprättande av ny plan för kommande läsår

Länk till Draftit – anmäla kränkning:

<https://inloggad.draftit.se/public/kb-process-anmalan/?invitation=XKSYOOxudRFf6cMEMsmhoLKOJ3u5mkIywcC0aWPJRoIbzSFXmbnRKg%3d%3d>

Gullspångs kommun
Kommunstyrelseförvaltningen

2019-11-08